

**Versterken natuurwaarden en
biodiversiteit: fase 2**

Datum: 17 juni 2024

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	3
2.	Maatregelen	4
2.1	't Weegje	6
2.1.1	Locatie.....	6
2.1.1	Specificaties	6
2.2	Reeuwijkse Hout	7
2.2.1	Locatie.....	7
2.2.2	Specificaties	7
2.3	Goudse Hout	9
2.3.1	Locatie.....	9
2.3.1	Specificaties	10
2.4	Loetbos	11
2.4.1	Locatie.....	11
2.4.2	Specificaties	12
2.5	Krimpenerhout	13
2.5.1	Locatie.....	13
2.5.2	Specificaties	14
3.	Overzicht kosten	15

1. Inleiding

In het Ontwikkelplan Groenalliantie 2030 is opgenomen dat: *“De natuurwaarden en de biodiversiteit in de natuur- en recreatiegebieden om aandacht vragen. Deze natuurwaarden en biodiversiteit staan ook in de gebieden van de Groenalliantie onder druk mede door toenemende recreatieve drukte en klimaatverandering. Waar mogelijk gaat de Groenalliantie het beheer meer richten op behoud en ontwikkeling van natuurwaarden en biodiversiteit”*.

Om aan bovenstaande invulling te geven is in het ontwikkelplan en de daarbij behorende investeringsagenda 2021- 2025 een voorziening opgenomen gericht op het versterken van natuurwaarden en de biodiversiteit.

In onderstaande paragrafen zijn per gebied de uit te voeren maatregelen beschreven. In alle gevallen is er, naast het versterken van natuurwaarden en biodiversiteit, ook sprake van het vergroten van de belevingswaarde met name wanneer de maatregel gekoppeld wordt aan informatieve en educatie doeleinden.

Opgemerkt wordt dat de uitwerking in samenspraak met de (lokale) natuurorganisaties plaats heeft gevonden en mede gebaseerd is op de uitkomst van het rapport “nulmeting biodiversiteit 2022 Groenalliantie Midden Nederland”.

2. Maatregelen

In onderstaande paragrafen zijn per gebied de uit te voeren maatregelen beschreven. Ingegaan wordt op de locatie, aanleiding, de uit te voeren werkzaamheden én een prognose van de aanleg- en beheerkosten. Daarbij worden de volgende opmerkingen geplaatst.

- De maatregelen zijn op hoofdlijnen beschreven. Dit geldt dus ook voor de prognose van de kosten (uitvoering en beheer). De in de tabellen opgenomen bedragen zijn richtinggevend en worden bij uitwerking van de maatregelen gedetailleerd.
- Omdat:
 - o in 2026 de strook met populieren in de zuidwest hoek van het Gouwe Bos, vanwege de leeftijd van de bomen, wordt gekapt;
 - o de nieuwe inrichting (ontwerp nog op te stellen) ruimte biedt voor het versterken van de biodiversiteit en natuurwaarden;
 - o er sprake is van een aanzienlijk oppervlak,

is besloten voor het Gouwebos geen maatregelen te benoemen.

- Bovenstaand besluit geldt ook voor de Oostpolder. Het “toekomstperspectief Oostpolder” (goedgekeurd in het bestuurlijk overleg van 30 maart 2023) wordt de komende jaren verder uitgewerkt. Daarbij wordt ook gekeken naar het versterken van de biodiversiteit en natuurwaarden.
- In het Goudse Hout wordt de biodiversiteit en natuurwaarden vergroot door o.a. de aanleg van natuurvriendelijke oevers. Voor wat betreft het realiseren van broeihopen voor ringslangen, het sinusmaaïen, het vergroten van het oppervlak krabbenscheer, het plaatsen van nestkasten etc. wordt door Staatsbosbeheer in samenspraak met de natuurverenigingen in het Goudse Hout, invulling aangegeven. Opgemerkt wordt dat deze werkzaamheden worden meegenomen in het reguliere onderhoud.
- Uitvoering van de in dit rapport genomen maatregelen versterken niet alleen de biodiversiteit en de natuurwaarden maar kunnen ook een impuls geven aan informatieve en educatieve doeleinden. Dit vraagt een geraamde investering van € 2.000,- (bijvoorbeeld informatieborden op locatie en informatie verstrekking op de website van de Groenalliantie)

- Na accordering van het bestuur worden de maatregelen ontworpen en ge-engineerd. Op basis van dit proces worden de definitieve dimensionering, oppervlakten etc. vastgelegd. Leidend daarin zijn de in dit rapport geprognostiseerde onderhouds - / beheer- en uitvoeringsbedragen.

2.1 't Weegje

2.1.1 Locatie

Figuur 2.1 Locatie uit te voeren maatregel 't Weegje. WB1: aanleg natuurvriendelijke oever

2.1.1 Specificaties

't Weegje	
Locatie maatregelen	Zie figuur 2.1 (paragraaf 2.1.1)
Realisatie van / aanleg van / aanplant van	Natuurvriendelijke oever (nvo)
Aanleiding	Nvo's komen in het 't Weegje beperkt voor.
Werkzaamheden (hoofdlijnen).	- Graven en inrichten van een natuurvriendelijke oever langs de watergang; - Afvoeren en verwerken van de grond (binnen een afstand van 2 km van de aan te leggen oever) - Inzaaien van de oever met een kruidenrijk inheems oevermengsel;
Kosten (ervaringsbedragen, excl. BTW): - Engineering en Uitvoering - Toename jaarlijkse beheerlasten per jaar	- € 12.900,- - € 200,-

2.2 Reeuwijkse Hout

2.2.1 Locatie

Figuur 2.2 Locatie uit te voeren maatregel Reeuwijkse Hout. RHB1: aanleg moeras

2.2.2 Specificaties

Reeuwijkse Hout	
Locatie maatregelen	Zie figuur 2.2 (paragraaf 2.2.1)
Realisatie van / aanleg van / aanplant van	Moeras
Aanleiding	Het habitattype veenmoeras komt, behalve langs een aantal watergangen, niet voor in de Reeuwijkse Hout. Omdat dit habitattype beperkt voorkomt én ruimte aanwezig is voor realisatie, wordt voorgesteld in het oostelijke, rustige deel van de Reeuwijkse Hout een moeras met een oppervlak van 20.000 m² te realiseren (voor meer informatie wordt verwezen naar onderstaand kader “info moeras Reeuwijkse Hout”)
Werkzaamheden (hoofddlijnen).	- Het frezen en plaggen van de locatie; - Het afvoeren en verwerken van de vrijkomende grond (binnen een afstand van 2 km van het aan te leggen moeras)

	- Plaatsen van een raster (het voorkomen van vraat van overzomerende en broedende Grauwe ganzen)
Kosten (ervaringsbedragen, excl. BTW):	
- Engineering en Uitvoering	- € 282.100,- (incl. € 1.100,- ontwikkelbeheer eerste 2 jaar)
- Toename jaarlijkse beheerlasten per jaar	- € 1.800,-

Info moeras Reeuwijkse Hout

Het aanleggen van een aaneengesloten veenmoeras is vanuit fauna perspectief interessant omdat verschillende vogelsoorten, zoals Porseleinhoen, Rietzanger, Snor en Grote karekiet, hierdoor de mogelijkheid krijgen zich te vestigen. Daarnaast is er bij uitbreiding sprake van het vergroten / verbeteren van het leefgebied van de al in het plassengebied aanwezige otter. Verder zijn de “ruige” randen van het moeras ideaal voor dieren zoals de Waterspitsmuis en mogelijk ook de Noordse woelmuis. Het aan te leggen veenmoeras dient waarschijnlijk ook als foerageergebied voor de al in de omgeving van Gouda voorkomende meervleermuis.

Bovengenoemde soorten zijn allen N2000 soorten maar niet aangewezen voor dit gebied. Door de provincie Zuid-Holland zijn een aantal aangewezen als icoonsoort met als motivatie: “Als het leefgebied voor deze planten en dieren op orde is, kan een gezonde natuur bestaan die in balans is. Ook wij als mens zijn hier afhankelijk van.” Aanwezigheid van deze soorten hebben dan ook een duidelijke meerwaarde voor de biodiversiteit van het gebied.

Ook vanuit flora perspectief is de aanleg van veenmoeras interessant. Naast het alomtegenwoordige riet, kunnen typische moerasplanten zoals verschillende zeggesoorten, lisdodden, Waterscheerling, Watermunt, Gewone dotterbloem, Grote kattenstaart, Moerasandoorn, Harig wilgenroosje, Echte valeriaan en Koninginnekruid verwacht worden. Deze plantensoorten zijn niet alleen essentieel voor het behoud van de biodiversiteit, maar dienen ook als belangrijke nectarbronnen voor vlinders en andere insecten, waardoor het ecosysteem in zijn geheel wordt verrijkt.

Om te voldoen aan de habitateisen van bovengenoemde flora en fauna is een bepaalde omvang gewenst. Ervaring leert dat dit minimaal 2 hectare is.

2.3 Goudse Hout

2.3.1 Locatie

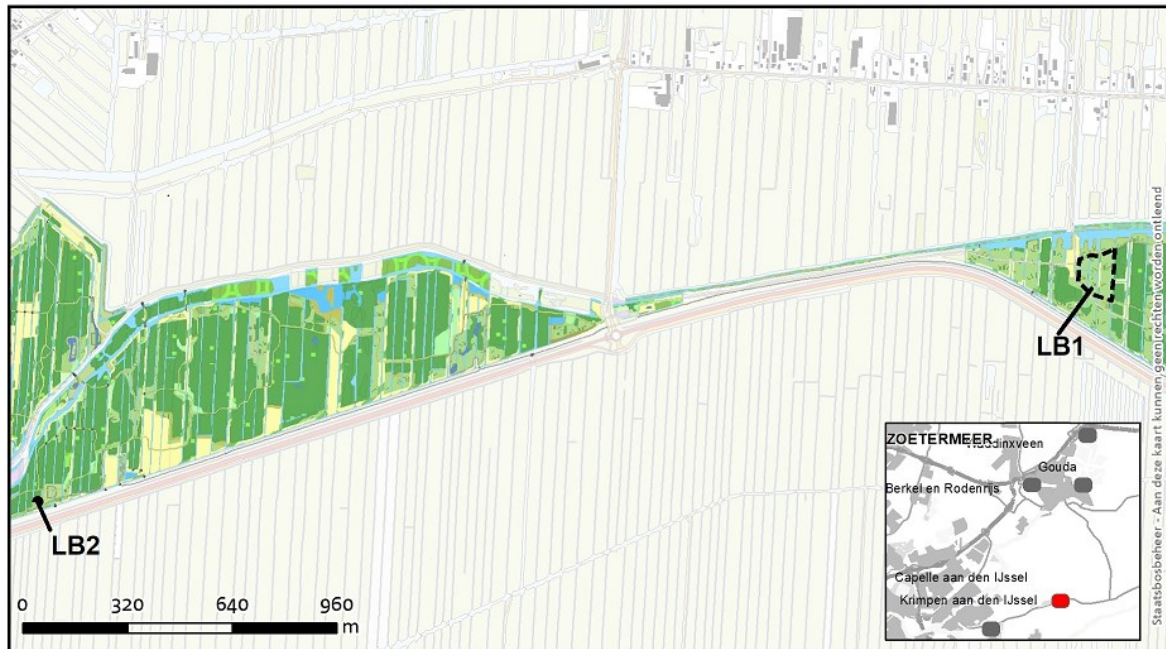
Figuur 2.3 Locatie uit te voeren maatregelen Goudse Hout. GHB1: aanleg natuurvriendelijke oever. GHB2: verschraving bloemrijk grasland. GHB3: aanleg duikers (verbeteren van de bereikbaarheid voor onderhoud en beheer)

2.3.1 Specificaties

Goudse Hout	
Locatie maatregelen	Zie figuur 2.3 (paragraaf 2.3.2.)
Realisatie van / aanleg van / aanplant van	- Natuurvriendelijke oever - Verschraling bloemrijk grasland - Duikers
Aanleiding	Natuurvriendelijke oevers komen in het Goudse Hout beperkt voor. Ook het areaal aan “volwassen” bloemrijk grasland is in het Goudse Hout, als gevolg van de hoge nutriënten rijkdom in de bodem, beperkt.
Werkzaamheden (hoofdpijnen).	- Graven en inrichten van een natuurvriendelijke oever langs de watergang; - Afvoeren en verwerken van de grond (binnen een afstand van 2 km van de aan te leggen oever) - Inzaaien van de oever met een kruidenrijk inheems oevermengsel; - Aanleggen, ten behoeve van het verbeteren van de bereikbaarheid van het gebied, van een drietal duikers. - Het wijzigen van het onderhoudsregime. Om op korte termijn een “volwassen” doeltype bloemrijk grasland te realiseren is een tijdelijke intensivering van het maaibeheer noodzakelijk (van 2 keer per jaar naar 5 keer maaien per jaar, inclusief afvoeren maaisel, over een periode van naar verwachting van 5 jaar)
Kosten per jaar (excl. BTW): - Engineering en Uitvoering - Toename jaarlijkse beheerlasten per jaar	€ 144.500 (inclusief € 56.700 ontwikkelbeheer (intensivering maaibeheer over een periode van 5 jaar)) € 800,-

2.4 Loetbos

2.4.1 Locatie

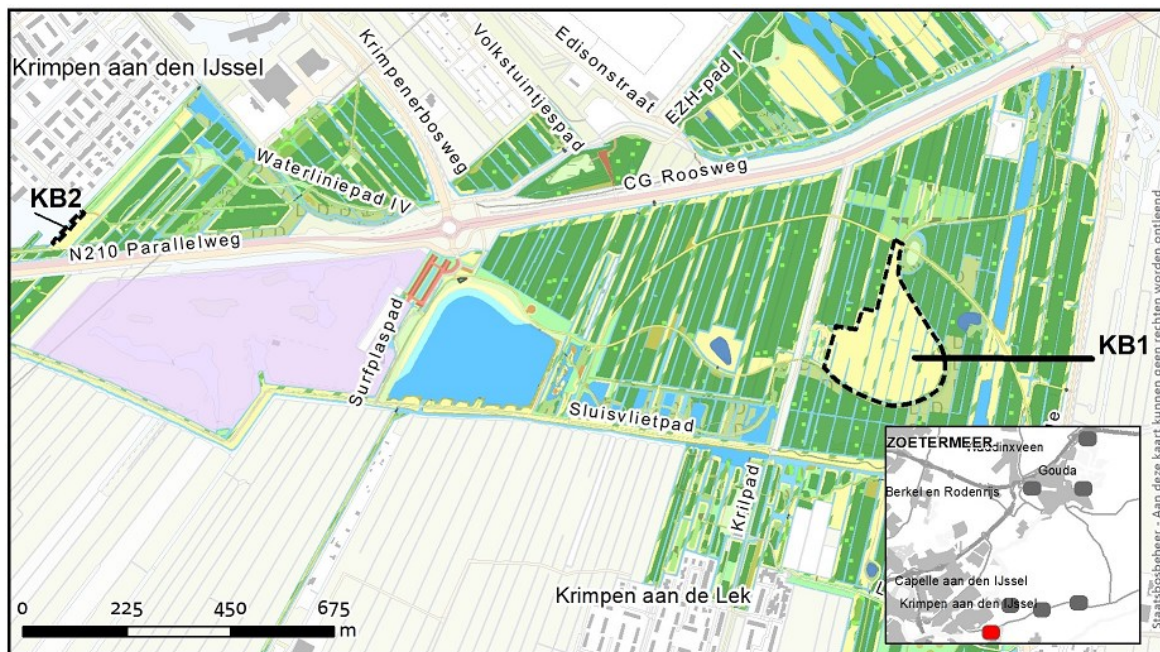
Figuur 2.4 Locaties uit te voeren maatregel Loetbos. LB1:verschraling bloemrijk grasland. LB2: aanleg keverbank.

2.4.2 Specificaties

Loetbos	
Locatie maatregelen	Zie figuur 2.5
Realisatie van / aanleg van / aanplant van	- Verschraling bloemrijk grasland - Keverbank
Aanleiding	Het areaal aan “volwassen” bloemrijk grasland is in het Loetbos, als gevolg van de hoge nutriënten rijkdom in de bodem, beperkt. Door toenemende extremen in het weer (nat / droog) neemt het insectenleven af. De aanleg van een keverbank heeft een positieve uitwerking op het aantal en soorten kevers. Daarnaast wordt de verticale voedselketen versterkt.
Werkzaamheden (hoofdpijnen).	- Het wijzigen van het onderhoudsregime. Om op korte termijn een “volwassen” doeltypes bloemrijk grasland te realiseren is een tijdelijke intensivering van het maai beheer noodzakelijk (van 2 keer per jaar naar 5 keer maaien per jaar, inclusief afvoeren maaisel, over een periode van naar verwachting 5 jaar) - Het aanleggen van een keverbank
Kosten per jaar (excl. BTW): - Engineering en Uitvoering - Toename jaarlijkse beheerlasten per jaar	€ 34.500,- (inclusief € 12.100 ontwikkelbeheer (intensivering maai-beheer over een periode van 5 jaar)) € 700,-

2.5 Krimpenerhout

2.5.1 Locatie

Figuur 2.5 Locaties uit te voeren maatregelen Krimpenerhout. KB1: verschralling bloemrijk grasland KB2: aanleg natuurvriendelijke oever.

2.5.2 Specificaties

Krimpenerhout	
Locatie maatregelen	Zie figuur 2.6
Realisatie van / aanleg van / aanplant van	- Verschraling bloemrijk grasland - Natuurvriendelijke oever
Aanleiding / toelichting	Natuurvriendelijke oevers komen in het Krimpenerhout beperkt voor. Ook het areaal aan “volwassen” bloemrijk grasland komt, als gevolg van de hoge nutriënten rijkdom in de bodem, beperkt voor.
Werkzaamheden (hoofdpijnen).	- Het wijzigen van het onderhoudsregime. Om op korte termijn een “volwassen” doeltypen bloemrijk grasland te realiseren is een tijdelijke intensivering van het maaibeheer noodzakelijk (van 2 keer per jaar naar 5 keer per jaar, over een periode van naar verwachting 5 jaar); - Graven en inrichten van een natuurvriendelijke oever langs de watergang; - Afvoeren en verwerken van de grond (binnen een afstand van 2 km van de aan te leggen oever)
Kosten per jaar (excl. BTW): - Engineering en Uitvoering - Toename jaarlijkse beheerlasten per jaar	€ 18.000,- (inclusief € 12.100 ontwikkelbeheer (intensivering maaibeheer over een periode van 5 jaar)) € 100,-

3. Overzicht kosten

In onderstaande tabel 3.1 zijn per gebied de kosten aangegeven. Een onderscheid is gemaakt in de aanlegkosten, kosten tijdelijke intensivering van het beheer en de toename van de kosten van het jaarlijkse beheer.

Tabel 3.1: kosten maatregelen per gebied			
Gebied	Aanlegkosten	Kosten tijdelijke intensivering van het beheer	Toename kosten jaarlijks beheer
't Weegje	€ 12.900,-	-----	€ 200,-
Reeuwijkse Hout	€ 281.000,-	€ 1.100,-	€ 1.800,-
Goudse Hout	€ 87.700,-	€ 56.700,-	€ 800,-
Loetbos	€ 22.400,-	€ 12.100,-	€ 700,-
Krimpenerhout	€ 5.900,-	€ 12.100,-	€ 100,-